

Nr 3

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar rörande egentliga statsutgifter för budgetåret 1955/56 under tredje huvudtiteln, avseende anslagen inom utrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckta motioner.
(1:a avd.)

Utrikesförvaltningen

1:o Utrikesförvaltningen: Avlöningar. I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under tredje huvudtiteln (punkt 1, s. 2—6 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för den 4 januari 1955) föreslagit riksdagen att dels godkänna av departementschefen förordad personalförteckning för utrikesförvaltningen, dels godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56, dels ock till Utrikesförvaltningen: Avlöningar för nämnda budgetår anvisa ett förslagsanslag av 24 904 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 24 646 000 kronor.

I fråga om *diplomatisk och konsulär personal* föreslås, med hänsyn till ökade krav på såväl det politiska som det ekonomiska området, att tre nya befattningar inrättas i den diplomatiska och konsulära karriären, nämligen en tjänst i Ce 37 samt två tjänster i Ce 29. Det förutsättes få ankomma på Kungl. Maj:t att — med stöd av det av 1952 års riksdag lämnade bemyndigandet — inom ramen för gällande organisation placera ifrågavarande befattningar så att desamma på ett smidigt sätt skall kunna utnyttjas för de behov, som vid olika tidpunkter må komma att föreligga inom utrikesförvaltningen. I samband härmed föreslås, att de i personalförteckningen för utrikesförvaltningen under rubriken diplomatisk och konsulär personal upptagna 10 tjänsterna såsom byråchefer i Ca 37 samt de 24 befattningarna såsom beskickningsråd, handelsråd eller konsuler i Ca 37 sammanföres. De förordade ändringarna innebär, att antalet ordinarie och extra ordinarie byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler skall utgöra 34 respektive 2. Samma anordning har tidigare vidtagits beträffande (förste) sekreterare, (förste) beskickningssekreterare samt (förste) vicekonsuler.

För fem andre sekreterare i utrikesdepartementet, vilka bestrider på förste sekreterare ankommande göromål, föreslås, att vikariatslöneförordnanden

för den tid de fullgör dylika göromål inom departementet meddelas i 29 lönegraden.

Departementschefens förslag innebär vidare, att två befattningar som förste sekreterare i Ce 29 överföres å ordinarie stat samt att två kanslistjänster i den reglerade befordringsgången inrättas.

Beräffande *administrativ personal* har departementschefen under hänvisning till vad chefen för civildepartementet anfört vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor förordnat, att två tjänster inom arvs- och ersättningsbyrån såsom kansliskrivare i Ca 15 uppflyttas till förste kansliskrivare i Ca 17. Tjänsternas speciella ställning inom departementet bör därvid enligt departementschefen understrykas genom meddelad rätt att i viss, närmare angiven utsträckning underteckna skrivelser.

För beskickningen i Peking anmäles behov av en kvalificerad översättare i kinesiska språket, varför föreslås att en befattning i Cg 21 inrättas för detta ändamål.

Departementschefens förslag innebär vidare, att en tjänst vid pressbyrån i Cg 16 överföres till extra ordinarie stat med benämning radioassistent och att åtta befattningar såsom expeditivsvakter ordinariesättes.

Enligt 33 § statens allmänna avlöningsreglemente utgår till tjänsteman vid utrikesförvaltningen, vilken för första gången förordnas att i egenskap av sändebud tjänstgöra såsom chef för beskickning, bidrag för inköp av bil med 6 000 kronor. Detta bidrag har utgått med oförändrat belopp sedan år 1939. I enlighet med ett av den s. k. utlandslönekommittén framlagt förslag i denna fråga föreslår departementschefen, att nämnda bidrag höjes till 10 000 kronor.

Utskottet finner sig på av departementschefen anförda skäl böra tillstyrka de föreslagna nya befattningarna i Ce 37 och Ce 29. Jämväl övriga förordade ändringar i personalförteckningen synas böra godtagas. Utskottet har icke något att erinra mot att det nu utgående bidraget av 6 000 kronor för inköp av bil höjes till 10 000 kronor liksom ej heller mot kostnadsberäkningarna i övrigt.

Utskottet får erinra om att utskottet i utlåtande nr 14 tillstyrkt Kungl. Maj:ts förslag under bilaga 2 i årets statsverksproposition, såvitt avser uppflyttning av två vid utrikesdepartementet anställda kansliskrivare i Ca 15 till förste kansliskrivare i Ca 17.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) godkänna följande personalförteckning för utrikesförvaltningen:

Personalförteckning**I. Diplomatisk och konsulär personal****A. Ordinarie tjänstemän:**

Befattning	Lönegrad
1 sändebud såsom kabinettssekreterare	Co 19
4 sändebud	Co 19
7 sändebud	Co 17
1 chef för handelsavdelningen.....	} eller Co 15
3 utrikesråd såsom avdelningschefer	Co 15
19 sändebud	Co 15
6 generalkonsuler	Co 15
1 protokollchef	Ca 37
34 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ca 37
40 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ca 29
19 andre sekreterare, beskickningssekreterare eller vice- konsuler	Ca 25
10 förste kanslister	Ca 25
19 kanslister	Ca 21

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

2 byråchefer, beskickningsråd, handelsråd eller konsuler	Ce 37
7 förste sekreterare, förste beskickningssekreterare eller förste vicekonsuler	Ce 29

C. Tjänstemän å övergångsstat:

2 förste kanslister	Ca 20
5 kanslister	Ca 16

II. Administrativ personal**A. Ordinarie tjänstemän:**

1 kansliråd och chef för arkivet	Ca 37
1 kansliråd och chef för ekonomibyrån	Ca 37
1 förste arkivarie	Ca 31
1 förste bibliotekarie	Ca 31
2 arkivarier	Ca 27
1 förste revisor	Ca 27
1 revisor	Ca 25
1 kontorsskrivare	Ca 19
4 förste kansliskrivare	Ca 17

Statsutskottets utlåtande nr 3 år 1955

Befattning	Lönegrad
14 kansliskrivare	Ca 15
26 kontorister	Ca 13
3 förste expeditionsvakter	Ca 12
1 förste expeditionsvakt	Ca 11
55 kanslibiträden	Ca 11
14 expeditionsvakter	Ca 10
72 kontorsbiträden	Ca 8

B. Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

1 förste kanslisekreterare	Ce 29
1 pressombudsman	Ce 29
1 intendent	Ce 27

C. Tjänstemän å övergångsstat:

1 kamrerare	Ca 29
4 kansliskrivare	Ca 15
1 kanslibitråde	Ca 11

III. Pressattachéer

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än Ce 25:

7 pressattachéer	Ce 29
------------------------	-------

b) godkänna följande avlöningsstat för utrikesförvaltningen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1955/56:

Avlöningsstat

I. Diplomatisk och konsulär personal	15 194 000
1. Avlöning till departementschefen, ministern för utrikes ärendena ..	37 800
2. Avlöningar till ordinarie tjänste- män, <i>förslagsvis</i>	3 690 000
3. Arvoden, bestämda av Kungl. Maj:t	8 000
4. Exspektansarvoden, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	227 000
5. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	1 669 000
6. Särskilda löneförmåner till ordi- narie och icke-ordinarie tjänste- män	8 773 000
a. Representationsbi- drag till ministern för utrikes ärendena	20 000

b. Representations- och hyresbidrag till vissa befattningshavare i utrikesdepartementet	20 000	
c. Prisutjämningsstilllägg	5 733 000	
d. Särskilda förmåner i övrigt, <i>förslagsvis</i> ..	3 000 000	
7. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	789 200	
II. Administrativ personal		6 801 000
1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	1 270 000	
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	2 576 000	
3. Ortstillägg	2 430 000	
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	525 000	
III. Pressattachéer		416 000
1. Avlöningar till icke-ordinarie personal	136 000	
2. Ortstillägg, <i>förslagsvis</i>	260 000	
3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	20 000	
IV. Av vederbörande utlandsmyndigheter anställd personal		2 493 000
		Summa kronor 24 904 000

c) till *Utrikesförvaltningen*: *Avlöningar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 24 904 000 kronor.

2:o) *Utrikesförvaltningen*: *Omkostnader*. Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2, s. 6—8) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 412 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 257 000 kronor.

Departementschefen har anmält, att utöver de anskaffningar, vilka tidigare bragts till riksdagens kännedom, tjänstebilar inköpts för beskickningen i Kairo samt konsulatet i Casablanca. Kostnaderna för ifrågakvarande inköp har uppgått till i runt tal 16 500 kronor. Härjämte har 14 äldre bilar ansetts av driftsekonomska skäl böra utbytas mot nya.

I fråga om anslagsberäkningen innebär Kungl. Maj:ts förslag en höjning i förhållande till löpande budgetår av 155 000 kronor, som föranletts bl. a. av anslagsbelastningen.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Utrikesförvaltningen*: *Omkostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 6 412 000 kronor.

3:o) **Ersättningar åt olönade konsulter.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3, s. 8) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor.

Inkomsterna av de passviseringsavgifter, som konsulerna i Bremen och Frankfurt am Main ägt uppbära och vilka huvudsakligen täckt kostnaderna för konsulatsverksamheten, bortföll från och med den 1 juli 1953. Utredning pågår angående storleken av den ersättning, som i anledning härav bör tillerkännas vederbörande konsulter. I anslutning härtill anmäler departementschefen, att kostnaderna för ifrågavarande ändamål torde, såvitt nu kan bedömas, komma att uppgå till i runt tal 55 000 kronor för nästa budgetår. Härutöver beräknas med hänsyn till belastningen samt förutsedda merutgifter för vissa andra olönade konsulater ett ytterligare belopp av ca 45 000 kronor bli erforderligt. En höjning av förevarande anslag med 100 000 kronor till 500 000 kronor anses därför påkallad.

Utskottet tillstyrker den verkställda anslagsberäkningen och hemställer alltså,

att riksdagen må till *Ersättningar åt olönade konsulter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 500 000 kronor.

Bidrag till vissa internationella organisationer m. m.

4:o) **Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, s. 8 och 9), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Permanent skiljedomstolens internationella byrå i Haag* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 4 000 kronor.

5:o) **Förenta Nationerna.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5, s. 9) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 3 410 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 3 410 000 kronor.

Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1954 uppgick efter en oförändrad bidragskvot av 1,65 % till ett nettobelopp av 658 118 dollar, motsvarande i svenskt mynt 3 409 051 kronor.

Departementschefen har framhållit, att storleken av bidraget för år 1955 icke kunnat vid statsverkspropositionens framläggande med full säkerhet bedömas, varför han tills vidare räknat med oförändrat belopp.

Sedermera har till utskottet under hand överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad *promemoria*, varav inhämtas, att den summa i För-

enta Nationernas budget för år 1955, som skall täckas av medlemsstaternas bidrag samma år, uppgår till 39 640 000 dollar, att Sveriges bidragskvot därvid bestämts till 1,59 %, att Förenta Nationernas generalsekreterare i skrivelse den 31 december 1954 meddelat, att Sveriges bidrag för år 1955 utgör 594 128 dollar netto, motsvarande i svenskt mynt kr. 3 077 583:04.

(Brutto: 630 276 dollar, varifrån avgår 1) 23 332 dollar, som krediterats Sverige vid överföring av Nationernas Förbunds tillgångar till FN, 2) 16 000 dollar, utgörande kreditering från kapitalfonden i anledning av lägre bidragsprocent för år 1955, samt 3) 816 dollar, utgörande av Sverige för mycket inbetalda medel under år 1954.)

I anslutning härtill föreslås i förberörda promemoria, att anslaget till Förenta Nationerna upptages med 3 078 000 kronor.

Utskottet. Såsom av förenämnda promemoria framgår uppgår Sveriges bidrag till Förenta Nationerna för år 1955 till, i avrundat tal, 3 078 000 kronor. Anslaget torde därför bära uppföras med sistnämnda belopp, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning med 332 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Förenta Nationerna* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 3 078 000 kronor.

6:o) **Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 9 och 10), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 800 000 kronor.

7:o) **Europarådet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 7, s. 10) att till ifrågakvarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 370 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 370 000 kronor.

Departementschefen har framhållit, att storleken av Sveriges bidrag för år 1955 icke kunnat vid statsverkspropositionens framläggande med säkerhet bedömas men att det borde antagas komma att uppgå till ungefär samma belopp som för föregående verksamhetsår eller, i runt tal, 370 000 kronor.

Sedermera har till utskottet under hand överlämnats en inom utrikesdepartementet upprättad *promemoria*, varav inhämtas i huvudsak följande.

Vid sammanträde med Europarådets ställföreträdare inom ministerkommittén godkändes rådets budget för kalenderåret 1955. Man anslog därvid för de sammanlagda utgifterna ett belopp å 844 870 000 fr. fres., varav 827 020 000 fres. skulle täckas genom bidrag från medlemsländerna.

Sveriges bidrag bestämdes, i enlighet med oförändrad bidragskvot å 2,8 % — sedan avdrag gjorts för ett mindre belopp, utgörande Sveriges andel av överskott från tidigare år — till 22 198 024 frcs., i svenskt mynt motsvarande kronor 330 750: 56.

Med hänsyn härtill föreslås i promemorian att till bestridande av Sveriges bidrag till Europarådet för budgetåret 1955/56 upptages ett förslagsanslag å 331 000 kronor.

Utskottet. Såsom av förenämnda promemoria framgår uppgår Sveriges bidrag till Europarådet för år 1955 till, i avrundat tal, 331 000 kronor. Anslaget torde därför böra uppföras med sistnämnda belopp, vilket i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag innebär en minskning med 39 000 kronor.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till *Europarådet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 331 000 kronor.

8:o) **Särskilda förhandlingar med främmande makter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 10), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagsminskning av 100 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Särskilda förhandlingar med främmande makter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

9:o) **Bidrag till internationell hjälpverksamhet.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9, s. 10—17) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kronor.

Vidare har i en inom andra kammaren av herrar *Kilsmo* och *Widén* väckt motion (II: 267) hemställts, att förevarande anslag måtte höjas till 16 000 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anført till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 6 000 000 kronor.

Föredragande statsrådet framhåller, att anspråken på bidrag för internationell hjälpverksamhet torde gradvis komma att stiga. Särskilt är detta fallet beträffande Förenta Nationernas verksamhet för tekniskt bistånd till underutvecklade länder. Nya projekt för sådana hjälpinsatser övertäges inom Förenta Nationerna. Hit är att räkna en planerad fond för gåvohjälp och långfristiga lån till låg ränta, ett förslag som ännu icke slutligt prövats. Även är att nämna ett tilltänkt internationellt finansinstitut.

Det råder säkerligen en allmän uppfattning i vårt land att Sverige bör i skälig omfattning deltaga i en vidgad verksamhet på detta område. Självklart bör, framhåller statsrådet, frågan om Sveriges anslutning till de planer i detta hänseende, som kan komma att aktualiseras från fall till fall, prövas i vanlig ordning.

Det årliga anslag av 6 000 000 kronor, som hittills utgått för internationell hjälpverksamhet, motsvarar enligt statsrådet icke längre de ökade anspråken. Endast tack vare den behållning å ett äldre reservationsanslag, som stått till förfogande och som i det närmaste kommer att förbrukas under nästa budgetår, synes statsrådet en höjning av anslaget kunna undvikas.

Enligt gjorda beräkningar kommer vid utgången av innevarande budgetår att stå till förfogade en reservation å ca 2 452 000 kronor. Med ett oförändrat anslag av 6 000 000 kronor uppgår de under nästa budgetår disponibla medlen till ett belopp av $(2\,452\,000 + 6\,000\,000 =) 8\,452\,000$ kronor. Efter avdrag av de av statsrådet beräknade utgifterna för budgetåret 1955/56 om sammanlagt i runt tal 8 246 000 kronor skulle alltså den beräknade behållningen å anslaget vid utgången av budgetåret 1955/56 utgöra $(8\,452\,000 - 8\,246\,000 =) 206\,000$ kronor.

I den mån utgifterna visar sig icke komma att överensstämma med beräknade belopp förutsättes det få tillkomma Kungl. Maj:ts att företaga en utjämning mellan utgiftsposterna inom ramen för disponibla medel.

Utskottet. Behoven av internationell hjälpverksamhet samt för uppbyggnad av underutvecklade länder äro betydande och de internationella organ, som handha dessa uppgifter, ställa ökade krav på bidrag från de enskilda staternas sida. Det är enligt utskottets mening angeläget, att även Sverige aktivt deltagar i den vidgade verksamheten på detta område.

Det årliga anslag, som hittills utgått för internationell hjälpverksamhet, motsvarar, såsom föredragande statsrådet även framhållit, icke längre de ökade anspråken. Emellertid står vid utgången av innevarande budgetår till förfogande en reservation av ca 2 452 000 kronor. Med hänsyn till denna behållning anser utskottet sig kunna tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår bestämmes till 6 000 000 kronor. Härav följer, att utskottet icke kan biträda det i föreliggande motion gjorda yrkandet om en anslagshöjning av 10 000 000 kronor. Utskottet vill dock framhålla, att de synpunkter, som ligga till grund för motionen, äro i hög grad behjärtansvärda och förtjänta av största beaktande. I detta sammanhang må erinras om att i dagarna igångsatts en landsomfattande insamling »Sverige hjälper», som är organiserad av Centralkommittén för svenskt tekniskt bistånd till mindre utvecklade områden. Att skapa ett finansiellt underlag för vissa socialt betonade hjälpsatser för behövande länder är det ena av insamlingens huvudsyften. Det andra är att genom insamlingen samla det svenska folkets uppmärksamhet kring hjälpåtgärderna till förmån för underutvecklade områden och att aktivt engagera den enskilde medborgaren för detta arbete. Utskottet vill hoppas, att denna insamling skall vinna största möjliga anslutning och samtidigt sprida ökad kännedom om den internationella hjälpverksamhetens syfte och behov.

Aberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionen II: 267, till *Bidrag till internationell hjälpverksamhet* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 6 000 000 kronor.

10:o) **Bidrag till Röda korsets internationella kommitté.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 17), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Bidrag till Röda korsets internationella kommitté* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 30 000 kronor.

Diverse

11:o) **Ersättning till statens allmänna fastighetsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkterna 11 och 12, s. 18) hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond* för budgetåret 1955/56 anvisa till

a) *Beskickningsfastigheternas delfond* ett förslagsanslag av 3 405 000 kronor;

b) *Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 480 000 kronor.

12:o) **Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13, s. 18), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Gottgörelse av kostnader för sjöfolk och nödställda svenska medborgare* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 150 000 kronor.

13:o) **Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 14, s. 18 och 19), innebärande en anslagsminskning av 5 000 kronor, som föranledes av den allmänna sjukförsäkringen, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 60 000 kronor.

14:o) **Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 15, s. 19—21) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 1 140 000 kronor.

Vidare har i två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Bengtson m. fl.* (I: 317) och den andra inom andra kammaren av herr *Ståhl m. fl.* (II: 321), hemställts, att anslagsposten Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet bestämmes till 625 000 kronor och att förevarande anslag alltså uppföres med 1 211 000 kronor.

Beträffande de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt yrkande, hänvisas till motionen II: 321.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 1 135 000 kronor.

I sin budget för innevarande budgetår upptager *Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet* utgifter till ett sammanlagt belopp av 794 240 kronor. Till täckande av detta belopp står till förfogande dels det under förevarande anslag anvisade statsbidraget av 554 000 kronor, dels enskilda bidrag, vilka beräknas komma att uppgå till 200 000 kronor, dels ränteinkomster samt överskott från tidigare verksamhetsår å ca 7 240 kronor respektive 18 000 kronor. Slutligen beräknas intäkter i samband med bokförsäljning o. d. komma att inflyta med 15 000 kronor.

Under erinran om att vid Svenska institutet fast anställd administrativ personal har anslutits till statens pensionsanstalt från och med den 1 juli 1953 hemställer institutet, att den ifrågavarande pensioneringen måtte utsträckas att omfatta även de befattningshavare, vilka inom institutet handlägger ärenden rörande svenskt tekniskt bistånd till underutvecklade länder m. m. Kostnaderna härför beräknas till 9 500 kronor.

Den av institutet ifrågasatta höjningen skulle vid bifall innebära en ökning av nu utgående statsbidrag med 9 500 kronor till 563 500 kronor.

Departementschefen anser sig för närvarande icke beredd äska medel till bestridande av kostnader för pensionering av den för handläggning av vissa tekniska biståndsärenden anställda personalen och föreslår, att förevarande post för nästa budgetår upptages med ett oförändrat belopp av 554 000 kronor.

Beträffande *Svensk-amerikanska nyhetsbyrån* och *Svensk-internationella pressbyrån* föreslår departementschefen oförändrade anslagsbelopp för nästa budgetår, 429 000 kronor respektive 117 000 kronor.

Från posten *Till ministerns för utrikes ärendena förfogande*, som för innevarande budgetår är uppförd med 35 000 kronor, bestrides bland annat kostnader för den informations- och upplysningsverksamhet, som beskickningar och konsulat bedriver i utlandet. Denna har under senare år blivit av allt större betydelse för Sverige. För att verksamheten skall kunna upprätthållas i erforderlig omfattning, synes departementschefen en ökning av medelsanvisningen påkallad. Departementschefen föreslår därför, att posten uppräknas med 5 000 kronor till 40 000 kronor.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag innebär en höjning av förevarande anslag med 5 000 kronor för att förstärka anslagsposten till Till ministerns för utrikes ärendena förfogande. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Det ständigt ökade intresset utomlands för den verksamhet, som bedrivs av Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet, ställer krav på ytterligare medel för institutet. En av institutets främsta verksamhetsgrenar torde vara att genom film, publikationer av informationsnatur och utställningar till en bredare publik förmedla ökad kännedom om Sverige och svenska förhållanden. Särskilt filmen är härvid ett viktigt informationsmedel. Det till institutets förfogande stående filmmaterialet är såväl kvalitativt som kvantitativt otillräckligt. Härvid är att märka, att nya filmer numera

oftast framställas i färg, enär filmer i svart och vitt icke längre ha tillräckligt propagandavärde. Den av medelsbristen framtvingna passiviteten på upplysningsfilmens område är beklaglig. Goda skäl synas därför tala för en höjning av anslaget. Med hänsyn till det statsfinansiella läget är utskottet dock icke nu berett tillstyrka de i ämnet väckta motionerna men förutsätter, att Kungl. Maj:t tager denna fråga under noggrant övervägande.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 317 och II: 321, till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 1 140 000 kronor.

15:o) **Utländska pressbesök.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16, s. 21), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Utländska pressbesök* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 30 000 kronor.

16:o) **Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17, s. 21 och 22), innebärande oförändrad medelsanvisning, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Upplysningsarbete rörande mellanfolkligt samarbete och utrikespolitiska frågor* för budgetåret 1955/56 anvisa ett anslag av 90 000 kronor.

17:o) **Restitutionsnämnden.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18, s. 22), innebärande en av belastningen å anslaget föranledd anslagsminskning av 5 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Restitutionsnämnden* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 10 000 kronor.

18:o) **Flyktkapitalbyrån.** Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19, s. 22—24) att till ifrågavarande ändamål för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

Anslaget är för innevarande budgetår uppfört med 103 000 kronor.

Flyktkapitalbyrån har meddelat, att i januari 1953 inledda förhandlingar angående vissa frågor rörande den pågående avvecklingen av tysk egendom i Sverige ännu icke lett till något resultat samt att byråns arbete icke kunnat fullföljas på tidigare beräknat sätt. Arbetsuppgifterna har därför i motsvarande mån förskjutits och den nuvarande organisationen anses försiktigtvis böra bibehållas i huvudsak oförändrad i vart fall under tiden juli—december 1955. Däremot förutses verksamheten komma att inskränkas under den senare hälften av budgetåret 1955/56. I enlighet med dessa över-

väganden beräknar byrån sitt medelsbehov för nästa budgetår på följande sätt.

Kostnaderna för arvoden åt ordförande och övriga ledamöter i styrelsen beräknas till 24 500 kronor, löner åt kanslipersonal till 41 000 kronor samt arvoden åt gode män, sysslomän, sakkunniga m. fl. till 11 500 kronor. För omkostnader erfordras ett belopp av 13 000 kronor. Byrån har hemställt, att för budgetåret 1955/56 måtte anvisas ett förslagsanslag av 90 000 kronor, varav till avlöningar m. m. 77 000 kronor samt till omkostnader 13 000 kronor.

Departementschefen har godtagit flytkapitalbyråns beräkningar.

Utskottet. Anslagsberäkningarna för nästa budgetår ha uppgjorts med utgångspunkt från att den nuvarande organisationen bibehålles i huvudsak oförändrad under tiden juli—december 1955 och att verksamheten inskränkes under den senare delen av budgetåret 1955/56. Utskottet vill icke framställa någon erinran häremot men förutsätter liksom vid behandlingen av motsvarande anslag föregående år, att flytkapitalbyrån utnyttjar alla tillfällen till fortsatt inskränkning och avveckling av verksamheten.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Flytkapitalbyrån* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 90 000 kronor.

19:o) **Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20, s. 24), innebärande att anslaget med hänsyn till belastningen uppföres med ett formellt belopp, får utskottet, med erinran om att för innevarande budgetår anvisats för ändamålet 10 000 kronor, hemställa,

att riksdagen må till *Ersättningar för viss från ockuperat land härrörande egendom* för budgetåret 1955/56 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kronor.

20:o) **Kommittéer och utredningar genom sakkunniga.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 21, s. 24), innebärande oförändrat anslagsbelopp, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kronor.

21:o) **Extra utgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 22, s. 24 och 25), innebärande en anslagsminskning av 13 000 kronor, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Extra utgifter* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 75 000 kronor.

22:o) **Tillfälliga representationskostnader.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 23, s. 25), innebärande en anslagshöjning av 15 000 kronor, som föranletts av den ökade omfattningen av officiella besök samt handelspolitiska förhandlingar i Stockholm, hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Tillfälliga representationskostnader* för budgetåret 1955/56 anvisa ett reservationsanslag av 60 000 kronor.

Stockholm den 15 februari 1955

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Ohlson, Iwar Anderson, Näsgård, Gillström, Boman, fröken Andersson, herrar Hesselbom, Einar Persson, Birger Andersson, Thun, Bergman, Aastrup och Ivar Nilzon; samt

från a n d r a kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Ståhl, Lindholm, Rubbestad, Svensson i Ljungskile, Åkerström, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge, Petterson i Degerfors, Thapper, Birke och fru Ericsson i Luleå.

Reservationer

vid *punkten 14* (Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige)

a) av herr *Andersson* i Malmö;

b) av herr *Ståhl*.
